UUTISET

Maalla tarvitaan myös asukkaita, jotka eivät saa elantoaan maasta. Näin turvataan palvelut, esimerkiksi koulujen säilyminen. **MAANVILJELIJÄ TARJA OJANNE, VIHTI**

CRIS BOURONCLE/AFP PHOTO/LEHTIKUVA

Pääsihteeri Christiana Figueres ja ilmastokokouksessa puhetta johtanut Perun ympäristöministeri Manuel Pulgas juhlivat kompromissin syntymistä.

YK:n ilmastokokous päättyi laihoin tuloksin

Kokous kykeni sopimaan vain löyhästä luonnoksesta uudelle kansainväliselle ilmastosopimukselle. Ilmastosopimus pitäisi hyväksyä vuoden päästä Pariisissa.

YK:n ilmastoneuvotteluissa Limassa on vihdoin sovittu päätösasiakirjasta. Kaksiviikkoiset neuvottelut venyivät yli vuorokauden yliajalle. Sopua viivyttivät erimielisyydet kansallisten päästövähennyssitoumusten ilmoittamisen muodosta.

Asiakirja on hyväksytty, ilmoitti neuvotteluja johtanut Perun ympäristöministeri **Manuel Pulgar-Vidal** väsyneiden neuvottelijoiden puhjetessa suosionosoituksiin.

Limassa sovittiin myös löyhästä luonnoksesta uudelle kansainväliselle ilmastosopimukselle, joka on määrä solmia Pariisissa noin vuoden kuluttua.

Sopimuksen on määrä astua voimaan vuonna 2020. Sen tavoitteena on rajoittaa ilmaston lämpeneminen enintään kahteen celsiusasteeseen teollistumista edeltävään aikaan verrattuna.

Grahn-Laasonen: Parempi kuin ei mitään

Ympäristöministeri **Sanni Grahn-Laasosen** (kok.) mukaan Liman ilmastokokouksen lopputulos oli heikompi kuin Suomi toivoi mutta paljon parempi kuin ei mitään. Ministerin mukaan kaikki osapuolet joutuivat tekemään neuvotteluissa kompromisseja.

Grahn-Laasosen mukaan kukaan ei kyseenalaistanut päätavoitetta eli uuden ilmastosopimuksen solmimista vuoden 2015 lopulla. Sitä kohti ollaan yhä raiteella, ministeri arvioi.

Ympäristöväki pettyi tulokseen

Liman ilmastokokouksessa liian monta keskeistä kysymystä jäi auki, arvioivat useat luonnonsuojelu- ja kehitysjärjestöt yhteisessä kannanotossaan.

Kokous tarjosi niiden mukaan kuitenkin pilkahduksen tulevaisuudesta, jossa fossiilisista polttoaineista luopuminen ja ilmastokatastrofin estäminen on mahdollista.

Kansallisten panosten osalta tuloksena on järjestöjen mukaan villin lännen meininki. Maat saavat päättää, kuinka paljon ja millä aikavälillä ne aikovat päästöjään vähentää. Lisäksi ne voivat itse harkita, sitoutuvatko minkäänlaiseen ilmastorahoitukseen tulevaisuudessa.

Liman kokoukseen tultiin taas köykäisin eväin. Jos ensi vuoden kokouksesta halutaan tuloksia, siellä neuvottelevilla ministereillä on oltava valtuudet sopia rahoituksesta. Kenties valtiovarainministerien on syytä ostaa matkalippu Pariisiin, kehottaa Kepan kehityspoliittinen asiantuntija **Tuuli Hietaniemi**.

Ilmastonmuutoksen vaikutuksista kärsivät eniten köyhien maiden ihmiset, jotka ovat vähiten vastuussa ongelman aiheuttamisesta ja joilla on heikoimmat resurssit varautua muutoksiin, Hietaniemi toteaa.

VEIKKO NIITTYMAA

MTK: Ratkaisut lykättiin vuoden päähän

Perussa pidetty kaksiviikkoinen YK:n ilmastokokous saatiin päätökseen sunnuntaina, mutta lopputulosta ei voi pitää luottamusta herättävänä. Isot valtiot eivät suostuneet antamaan sitoumuksia päästöjen rajoittamisesta, totesi asiantuntija **Anssi Kainulainen** MTK:sta sunnuntaina.

Tulokset jäivät laihoiksi, muttei kokousta katastrofinakaan voi pitää. Kyse oli vasta valmistelukokouksesta, Kainulainen arvioi. Todellinen sitoutuminen mitataan vasta Pariisissa vuoden päästä pidettävässä huippukokouksessa.

VEIKKO NIITTYMAA

POLITIIKASTA LYHYESTI

Neljä viidestä kiittää Sauli Niinistön työtä

Presidentti **Sauli Niinistö** (kok.) kasvattaa kansansuosiotaan. Melkein 80 prosenttia suomalaisista on häneen tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä. Kolme prosenttia nurisee.

Helsingin Sanomat julkaisi sunnuntaina uusimman kyselyn tulokset. Kaksi vuotta tyytyväisten osuus jäi alle 70 prosenttiin. TNS Gallup haastatteli puhelimitse tuhat henkilöä.

Professori **Jan Sundberg** Helsingin yliopistosta arvioi Niinistön ottaneen varsin itsenäisen aseman. Hallituskritiikki osuu kohdalleen. Turvallisuuspolitiikkaa arvostetaan.

Huovinen: En jarruta kotihoidon tukea

Peruspalveluministeri **Susanna Huovinen** (sd.) kiistää viivyttelevänsä lasten kotihoidon tuen uudistusta. Siinä tuki jaettaisiin tasa-arvoisesti isälle ja äidille.

”Väite on vailla pohjaa”, Huovinen kirjoittaa julkisessa kirjeessä kollegalleen sosiaali- ja terveysministeri **Laura Rädylle** (kok.).

Räty sanoi Helsingin Sanomissa, että Huovinen ja opetusministeri **Krista Kiuru** (sd.) jarruttavat lakia.

Hallituksen esitystä ei saatu määräajassa eduskuntaan, joten se voi jäädä toteutumatta.

Perussuomalaiset poistaisi autoveron

Perussuomalaiset esittää autoveron poistamista ensi vaalikauden aikana. Puoluehallitus perusteli kannanottoaan vanhalla autokannalla. Suomi tarvitsee talouskasvua.

Autoverosta perussuomalaiset luopuisivat asteittain harkitusti vaalikauden aikana.

Valtiovarainministeri **Antti Rinne** (sd.) ei suoraan tyrmää perussuomalaisten ehdotusta. Hän pitää sitä hyvin vaikeana toteuttaa.

PTT:N TALOUSTUTKA

Kotimaista ruokaa sijoituskoriin

Kotimainen ruoka kiinnostaa kuluttajaa. Kotimaisen ruuantuotannon arvostus näkyy siten, että kuluttajat haluavat tukea maataloustuotannon säilymistä Suomessa ja toivovat vuorovaikutusta suoraan tuottajien kanssa.

Tukea on helppo osoittaa ostamalla kotimaista. Myös sijoittamalla suomalaisiin ruokaketjun yrityksiin voi olla mukana edistämässä alan menestystä.

Suomalainen ruokateollisuus on vahvasti kotimaisessa omistuksessa. Omistajuudella on suuri merkitys maaseudun elinvoimaisuuden ja työpaikkojen säilymisessä.

Tuottajien omistama yritys voi hankkia pääomaa liiketoiminnan kehittämiseen listaamalla yrityksen pörssiin. Äänivalta voidaan säilyttää tuottajilla erillisten osakesarjojen avulla.

Tuottajat edustavat ryhmänä kasvollista omistajuutta, koska heidän intressinsä yrityksen kehittämisen suhteen ovat nivoutuneet tiiviisti omaan elinkeinoon.

Sijoituspäätöksiä ohjaavat taloudelliset seikat. Myös asenteet voivat vaikuttaa siihen, minkä yrityksen kuluttaja valitsee sijoituskoriinsa.

Sijoituspäätösten taustalla voivat olla samat arvot, jotka ohjaavat suosimaan kotimaista ruokakaupassa. Myönteinen yrityskuva ja sijoitusmotiivit kumpuavat esimerkiksi paikallisuuteen tai puhtaaseen ruokaan liittyvistä tunteista.

Punnitessaan sijoituskohteen tuoton ja riskin sopivuutta itselleen sijoittaja saattaa arvioida tuottajataustaisia yrityksiä eri tavalla, jos hänellä on kotipaikkaan tai sukulaisuuteen perustuva maaseutuyhteys. Eri tavoin toimii sijoittaja, joka ei tunne yhteenkuuluvuutta maataloustuottajien kanssa.

Vahva kasvollinen omistajuus vähentää sijoittajan kokemaa riskiä. Enemmistöomistajan ajatellaan olevan sitoutunut pitkäjänteisesti yrityksen kehittämiseen, mistä hyötyvät muutkin sijoittajat.

Kontrollin keskittyminen yksiin käsiin ja päätöksenteon henkilöityminen saattavat toisaalta karkottaa sijoittajat, jos pääomistaja tekee vähemmistösijoittajien asemaa heikentäviä päätöksiä.

Tuottajien ja sijoittajien intressien yhteensovittaminen ei suju välttämättä kitkatta muutenkaan. Sijoitetun pääoman tuottoa tavoittelevan sijoittajan intressinä voi olla mahdollisimman matala tuottajahinta, jolla yrityksen kustannukset minimoituvat ja omistajille jää enemmän jaettavaa.

Toisaalta tuottaja on itsekin sijoittajaroolissa pääomapanoksellaan, minkä pitäisi helpottaa eri intressiryhmien odotusten kohtaamista ja parantaa tuottajien omistamien yritysten houkuttelevuutta sijoituskohteena.

Kun ruokaketjun yritykset miettivät käytännön rahoituksenhankinnan vaihtoehtoja, niiden on hyödyllistä tunnistaa mahdolliset kiinnostuneet tahot.

Ruokaketjuun sijoittaminen voi olla yhtä lailla maalaisten kuin kaupunkilaisten juttu. Ruuan kotimaisuuden arvostusta kannattaa hyödyntää ruokaketjun rahoituksen kehittämisessä.

EEVA ALHO
on PTT:n ekonomisti.
eeva.alho@ptt.fi

Biotalous aiheena Koli Forumissa

Koli Forum -tapahtuma järjestetään neljättä kertaa Kolin kansallispuistossa Pohjois-Karjalassa 9.–11.9.2015. Teemana on pohjoinen biotalous ja miten sillä saadaan hyvinvointia aikaiseksi.

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra kumppaneineen on tänä syksynä perustanut yhdistyksen Koli Forum ry:n tapahtuman organisointia varten.

Tilaisuuteen kutsutaan mielipidejohtajia ympäri maailman. Mukaan halutaan niin politiikan, liike-elämän kuin tutkimusmaailmankin edustajia.

LIISA YLI-KETOLA

Suomi joutuu säästämään lisää

”Tarvitsemme rakenneuudistuksia ja sopeutumista”

Pääministeri **Alexander Stubb** (kok.) valmistaa suomalaisia lisäsäästöihin. Valtiontalouden säästösuunnitelmat eivät hänen mukaansa riitä.

Stubb peräänkuuluttaa Suomen uudistumista. Hallitus on sopeuttanut kaksi miljardia. Vuoteen 2018 mennessä säästetään 6,5 miljardia.

”Tämä ei riitä”, Stubb arvioi Ylen pääministerin haastattelutunnilla sunnuntaina.

Suomi voi huonosti. Suomen Pankki ennustaa yhden prosentin talouskasvua yli vuosikymmeneksi.

”Tarvitsemme lisää kilpailukykyä, rakenneuudistuksia ja sopeutumista.”

Saavutetuista eduista pitää tinkiä, mikä vaatii uhrauksia kaikilta suomalaisilta ja puolueilta. Työmarkkinajärjestöt eivät pääministerin mielestä kuulu uudistaviin voimiin.

”Suomelle pitää tehdä selviytymisstrategia”, Stubb paalutti hallituksensa tavoitetta.

Yrittäjyyteen pitää panostaa, sillä pk-yritykset ovat tärkeä työllistäjä. Sääntelyä pitää purkaa ja ensimmäisen työntekijän palkkausta helpottaa.

Hallitus voisi pääministerin mukaan olla jämäkämpi. Hän luonnehtii sitä toimintakykyiseksi, mutta ihanteellinen tilanne ei siellä vallitse.

Sote-uudistusta Stubb sanoi laatikkoleikiksi, jossa taloudellisuus ja palvelujen turvaaminen koko maassa tuppaavat unohtua. Rahoitusmalli jää seuraavalle hallitukselle.

Kokoomusta Stubb sanoi puolueena hyvin toimivaksi joukkueeksi. Puheenjohtajan vaihto onnistui hyvin.

Stubb aikoo jatkaa puheenjohtajana. ”Tämä tehtävä ei yleensä ole lyhytaikaista työtä.”

JUHANI VIITALA

Säästöpankit uudistaisivat nuorten asuntosäästämistä

Ensiasunnon ostajien määrä on vähentynyt 40 prosenttia vuoden 2006 jälkeen. Tämä näkyy asuntokaupan muussakin ketjussa: hinnat laskevat.

Säästöpankkiryhmään kuuluvan Sp-Kodin toimitusjohtaja **Antti Toivanen** vaatii puuttumista tilanteeseen, jonka kerrannaisvaikutukset ulottuvat koko kansantalouteen.

”Ensiasunnon ostajilla on avainasema asuntokaupan toimivuudessa.”

Säästöpankkiliiton toimitusjohtaja **Pasi Kämäri** avaa keskustelun asp:n eli asuntosäästö- ja tukijärjestelmän uudistamisesta.

Asp on tarkoitettu 18–30-vuotiaille ensimmäisen oman asunnon ostamiseen.

Kämäri ehdottaa, että asp:n aloittamisikä laskettaisiin 16 vuoteen.

Finanssialan Keskusliitto (FK) esitti jo alkuvuodesta väljennyksiä asp-sääntöihin. FK arvioi, että lainakatto karsii ensiasunnon ostajia eniten.

”Alaikäraja voisi pudota esimerkiksi 15 vuoteen ja yläraja nousta muutamalla vuodella”, FK:n johtaja **Kaija Erjanti** ehdotti.

Ensiasunnon ostajien ikä vaihtelee pätkätöidenkin takia, joten ikäerotteluun ei ole enää perusteita.

Asp-järjestelmä luotiin vuonna 1981. Asp-säästäjä saa korkotukilainaa enimmillään 115 000 euroa. Pääkaupunkiseudulla ja Helsingissä summat ovat tätä isompia.

Tilastokeskus tilastoi vajaat 21 000 osakeasunnon ensiostajaa viime vuodelta. Määrä väheni henkilöinä 13 400 eli 40 prosenttia vuodesta 2006.

Toivanen laskee näistä ensiasunnon ostajista 8 200:n ostaneen kaksion tai kolmion. Kaikki eivät osta yksiötä, kuten yleensä luullaan.

Toivanen myöntää lainaehtojen tiukentumisen vaikuttavan ensiasunnon ostajiin. Pankkien sääntelyä on lisätty ja lisätään edelleen.

”Lainaa ei saa yhtä helposti ja yhtä hyvillä ehdoilla kuin muutama vuosi sitten.”

Lainakatto tarkoittaa, että pankit rahoittavat enintään 95 prosenttia asunnonostajan ensiasuntoa. Muilla enimmäismäärä on 90 prosenttia asunnon hinnasta.

JUHANI VIITALA

Facebookin Pientilat-ryhmä pitää maaseutua asuttuna

Kun pellot keskittyvät yhä enemmän isojen tilojen viljeltäviksi, moni maaseudun talouskeskus jää autioksi. Rakennuksilla olisi ottajia, varsinkin jos niiden ympärille jätetään muutama hehtaari peltoa. Kysyntä ja tarjonta eivät kuitenkaan aina kohtaa.

Tämän huomasi noin vuosi sitten myös Porin seudulla asuva **Annika Taskinen**. Hän halusi muuttaa kyläkeskuksesta hajaasutusalueelle, mutta sopivaa pikkutilaa oli vaikea löytää.

Niinpä Taskinen perusti Facebookiin Pientilat-ryhmän. Sen ideana on välittää myynti-, osto-, tarjotaan vuokralle- ja halutaan vuokrata -ilmoituksia.

Toukokuussa perustettu ryhmä kasvoi nopeasti. Muutamassa viikossa jäsenmäärä nousi muutamaan sataan. Nyt jäseniä on pari tuhatta.

Taskinen itse löysi sopivan pientilan muuta kautta, mutta jatkaa ryhmän ylläpitoa.

Kysyntää enemmän kuin tarjontaa

Vihtiläinen maanviljelijä **Tarja Ojanne** on yksi ryhmän kolmesta ylläpitäjästä.

Ojanne vastaa ryhmässä Uudenmaan alueesta, mutta kerää sivustolle myös Kanta-Hämeen ja Kymen alueen myynti- ja vuokralle annetaan -ilmoituksia.

Ryhmän tarkoitus on vain välittää tietoa, joten ylläpitäjillä ei ole tietoa ryhmän avulla syntyneistä kaupoista tai vuokrasopimuksista.

”Kaikki yhteydenpito toivotaan tehtäväksi yksityisviestein. Keskusteluketjuissa ei hierota kauppaa”, Ojanne kertoo. ”Ja hyvä näin, ei tässä mitään kiinteistönvälittäjiä olla.”

Tällä hetkellä ryhmän ongelmana on se, että pientilojen etsijöitä on paljon enemmän kuin tarjontaa.

> Ryhmässä tehdyn kyselyn mukaan yleisin toive on, että peltoa olisi 3–10 hehtaaria.

Pelkkä talo ilman peltoa ei houkuta

Ryhmässä on ihmetelty, miten isojakin talouskeskuksia myydään maaseutuasunnoiksi ilman pienintäkään peltoplänttiä.

Pientilaa etsivillä on lähes aina hevosia, Ojanne kertoo. Siksi he haluavat myös muutaman hehtaarin peltoa, jotta hevosilla on laidun ja heinät voi tehdä itse.

Ryhmässä tehdyn kyselyn mukaan yleisin toive on, että peltoa olisi 3–10 hehtaaria.

Ojanne toivookin, että lisämaita ostavat malttaisivat erottaa talousrakennuksen ympärille muutaman hehtaarin. Silloin talolle löytyy helpommin ostaja tai vuokralainen.

”Maaseudun asuttuna pysyminen on kohtalon kysymys”, hän muistuttaa rakennusten omistajia.

”Maalla tarvitaan myös asukkaita, jotka eivät saa elantoaan maasta. Näin turvataan palvelut, esimerkiksi koulujen säilyminen.”

SATU LEHTONEN